

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, 29 grudnia 2025 roku

UNP: 3001-25-239179

Znak sprawy: **3001-IWW1.0921.16.2025**

Pani
Grażyna Szuba-Gulewicz
Naczelnik Urzędu Skarbowego
Poznań Nowe -Miasto
ul. Chłapowskiego 17/18
60-965Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym przed 6 września 2025 r.	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
3022 Urząd Skarbowy Poznań-Nowe Miasto ul. Chłapowskiego 17/18, 60 – 965 Poznań	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pani Grażyna Szuba-Gulewicz	
Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Nr 19/2025 z 11 czerwca 2025 r. oraz nr 23/2025 z 13 sierpnia 2025 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 2/2025.	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
Małgorzata Kozłowska, główny ekspert skarbowy	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
1.	Sylwia Dębicka, główny ekspert skarbowy
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	12 czerwca 2025 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	18 września 2025 r.
Zakres kontroli	

Przedmiot kontroli	Prawidłowość stosowania przepisów w sprawach z zakresu opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn oraz podatkiem od czynności cywilnoprawnych, w szczególności w sytuacji powołania na darowizny, pożyczki i depozyty nieprawidłowe.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. Badaniem mogły zostać objęte również zdarzenia i dokumenty wcześniejsze lub późniejsze, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Kontrolowany obszar działalności	
Obsługa podatnika; Kontrola; Orzecznictwo.	
Cel kontroli	
Zbadanie prawidłowości stosowania przepisów w sprawach z zakresu opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn oraz podatkiem od czynności cywilnoprawnych, w szczególności w sytuacji powołania na darowizny, pożyczki i depozyty nieprawidłowe.	
Ocena skontrolowanej działalności	
Pozytywna z nieprawidłowościami.	
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE	

I. Przedmiot kontroli

Przedmiotem kontroli było zbadanie prawidłowości stosowania przepisów w sprawach z zakresu opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn oraz podatkiem od czynności cywilnoprawnych, w szczególności w sytuacji powołania na darowizny, pożyczki i depozyty nieprawidłowe oraz dokonanie oceny celności podjętych przez pracowników US w tym obszarze działań.

Oceny prawidłowości dokonano w oparciu o:

- Przepisy dot. spadków i darowizn oraz czynności cywilnoprawnych,
- Wewnętrzną Procedurę Postępowania Nr 8/2022 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto z 4 maja 2022 roku w sprawie obsługi i obiegu dokumentów podlegających księgowaniu przez pracowników Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto,
- Wewnętrzną Procedurę Postępowania Nr 7/2017 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto z 1 sierpnia 2017 roku w sprawie wprowadzenia zasad, trybu i organizacji rozpoznawania spraw z zakresu opodatkowania dochodów pochodzących z nieujawnionych źródeł bądź niemających pokrycia w ujawnionych źródłach,
- Wewnętrzną Procedurę Postępowania Nr 5/2024 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto z 5 lutego 2024 roku w sprawie wprowadzenia zasad, trybu i organizacji rozpoznawania spraw z zakresu opodatkowania dochodów pochodzących z nieujawnionych źródeł bądź niemających pokrycia w ujawnionych źródłach,
- Wewnętrzną Procedurę Postępowania Nr 4/2023 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto z 25.05.2023 r. w sprawie prowadzenia czynności sprawdzających,
- Wewnętrzną Procedurę Postępowania Nr 17/2024 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto z 5 września 2024 roku w sprawie prowadzenia czynności sprawdzających,
- Standardy dotyczące wyjaśnień i wezwań, Warszawa , czerwiec 2017

- Inne uregulowania i zalecenia obowiązujące w kontrolowanym okresie w badanym temacie.

1) Organizacja pracy

W całym kontrolowanym okresie stanowisko Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto pełniła pani Grażyna Szuba-Gulewicz (NUS), którą zastępują: pani Grażyna Adamska (ZN1), pani Ewa Duda (ZN2), pani Joanna Prętkiewicz (ZN3).

Od 1 stycznia 2023 r. w Urzędzie Skarbowym Poznań-Nowe Miasto obowiązywał Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 242/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 22 grudnia 2022 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Skarbowemu Poznań-Nowe Miasto.

2) Ustalenia

W Urzędzie Skarbowym Poznań-Nowe Miasto działania w zakresie stosowania przepisów w sprawach z zakresu opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn (dalej SD) oraz podatku od czynności cywilnoprawnych (dalej PCC), w szczególności w sytuacji powołania na darowizny, pożyczki i depozyty nieprawidłowe podejmowane są przede wszystkim przez Referat Podatków Majątkowych i Sektorowych (SPM), Dział Podatków Dochodowych i Podatku od Towarów i Usług (SPV) oraz komórki czynności analitycznych i sprawdzających (SKA).

W celu dokonania oceny prawidłowości działania w ww. zakresie podjęto czynności mające na celu zweryfikowanie spraw dotyczących niezgłoszonych pożyczek i w konsekwencji ewentualnego zastosowania sankcyjnej stawki. Wzięto pod uwagę, że powołanie się na zawarcie umów pożyczek może w praktyce udokumentować pochodzenie środków pieniężnych, którymi podatnik sfinansował określone wydatki, a tym samym uchronić go przed opodatkowaniem nieujawnionych dochodów przy zastosowaniu sankcyjnej 75 % stawki podatku dochodowego od osób fizycznych. Natomiast powołanie się przez podatnika na umowy pożyczki, od których nie został zapłacony 2 % PCC, może oznaczać w praktyce konieczność zapłacenia PCC z zastosowaniem stawki 20 %, co wynika z ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 295 ze zm., w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie), zwanej dalej: „ustawa PCC”. Ryzyko sankcyjnej 20 % stawki występuje bowiem zawsze, gdy podatnik przed uiszczeniem należnego 2 % PCC od zawartych umów pożyczek powoła się na fakt ich zawarcia w trakcie prowadzonego postępowania w sprawie opodatkowania dochodów z nieujawnionych źródeł przychodów (podstawa prawna – art. 7 ust. 5 ustawy PCC).

Podatkowi od czynności cywilnoprawnych podlegają umowy pożyczki pieniędzy lub rzeczy oznaczonych co do gatunku. Przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy, albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Do elementów znamionujących umowę pożyczki należy obowiązek jej zwrotu. Przy tym nie tyle dotyczy to oznaczenia terminu zwrotu, ile zaznaczenia samego obowiązku zwrotu, który jest elementem przedmiotowo istotnym dla tego rodzaju umowy, bez którego nie ma umowy pożyczki. W zależności od tego, jak zostanie ukształtowana przez strony umowa pożyczki, może ona przyjąć postać umowy nieodpłatnej bądź też odpłatnej, gdzie pożyczkobiorca zobowiązany będzie do zapłaty odsetek. Umowa pożyczki jest umową konsensualną - dochodzi do skutku przez zgodne oświadczenie woli i podlega podatkowi od czynności cywilnoprawnych, jeżeli w chwili zawarcia umowy jej przedmiot tj. pieniądze znajdują się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W takim przypadku nie ma znaczenia, gdzie umowa została zawarta i gdzie mają miejsce zamieszkania

(siedzibę) strony umowy. Pożyczka będzie podlegała również podatkowi od czynności cywilnoprawnych, jeśli pieniądze będące przedmiotem pożyczki w chwili jej zawarcia znajdują się za granicą oraz nabywca – pożyczkobiorca ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a czynność zostanie dokonana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zatem umowy pożyczek nie będą podlegały opodatkowaniu PCC, jeżeli w chwili ich zawarcia pieniądze będą znajdowały się za granicą i umowy pożyczek zostaną zawarte za granicą (podstawa prawna - art. 1 i 2 ustawy PCC).

Jeżeli udzielona podatnikowi pożyczka w świetle przepisów ustawy o podatku od towarów i usług podlega uregulowaniom tej ustawy, to pożyczka zostaje wyłączona z opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych na podstawie art. 2 pkt 4 ustawy PCC. W tej sytuacji podatnik, który wpłacił PCC od pożyczki ma możliwość ubiegania się o zwrot nienależnie zapłaconego podatku.

Na podstawie art. 68 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 111 ze zm., w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie), zwanej dalej: „ustawa O.p.”, zobowiązanie podatkowe, o którym mowa w art. 21 § 1 pkt 2 (czyli takie, które powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania), nie powstaje, jeżeli decyzja ustalająca to zobowiązanie została doręczona po upływie 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy. Natomiast w myśl art. 68 § 2 ustawy O.p., jeżeli podatnik:

- 1) nie złożył deklaracji w terminie przewidzianym w przepisach prawa podatkowego,
- 2) w złożonej deklaracji nie ujawnił wszystkich danych niezbędnych do ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego, to zobowiązanie podatkowe, o którym mowa w § 1, nie powstaje, pod warunkiem że decyzja ustalająca wysokość tego zobowiązania została doręczona po upływie 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Na podstawie art. 68 § 5 ustawy O.p., bieg terminu przedawnienia zawiesza się, jeżeli wydanie decyzji jest uzależnione od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia trwa do dnia, w którym decyzja innego organu stała się ostateczna lub orzeczenie sądu uprawomocniło się, nie dłużej jednak niż przez 2 lata – a więc w tych przypadkach przedawnienie polega na tym, że po upływie pewnego czasu zobowiązanie podatkowe nie może w ogóle powstać zgodnie z prawem.

Ustawa Ordynacja podatkowa stanowi, że:

- obowiązkiem podatkowym jest wynikająca z ustaw podatkowych nieskonkretyzowana powinność przymusowego świadczenia pieniężnego w związku z zaistnieniem zdarzenia określonego w tych ustawach (art. 4);

- zobowiązaniem podatkowym jest wynikające z obowiązku podatkowego zobowiązanie podatnika do zapłacenia na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu albo gminy podatku w wysokości, w terminie oraz w miejscu określonych w przepisach prawa podatkowego (art. 5).

Zobowiązanie podatkowe w podatku od spadków i darowizn powstaje – co do zasady – na skutek doręczenia podatnikowi decyzji naczelnika urzędu skarbowego ustalającej wysokość tego zobowiązania. Decyzja ta powinna być poprzedzona złożeniem przez podatnika zeznania podatkowego SD 3 (w terminie miesiąca od dnia powstania obowiązku podatkowego na podstawie art. 17a ustawy z 28 lipca 1983 roku o podatku od spadków i darowizn – t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 596).

Okres przedawnienia prawa do wydania decyzji ustalającej wysokość podatku od spadków i darowizn liczy się od końca roku, w którym powstał obowiązek podatkowy.

Obowiązek podatkowy w podatku od spadków i darowizn - zgodnie z art. 6 ustawy o podatku od spadków i darowizn - powstaje:

1) przy nabyciu w drodze dziedziczenia - z chwilą przyjęcia spadku - na podstawie art. 924-925 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r., poz. 1071), zwanej dalej „KC” spadkobierca nabywa spadek - co do zasady - z chwilą otwarcia spadku, czyli z chwilą śmierci spadkodawcy. Natomiast na podstawie art. 1012 KC, spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Na podstawie art. 1015 KC oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone (przed sądem lub notariuszem) w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania do spadku. Przyjmuje się, że w razie braku oświadczenia spadkobiercy o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, przyjęcie spadku następuje z dobrodziejstwem inwentarza z upływem sześciu miesięcy;

2) przy nabyciu w drodze zapisu zwykłego, dalszego zapisu lub z polecenia testamentowego - z chwilą wykonania zapisu zwykłego, dalszego zapisu lub polecenia;

2a) przy nabyciu tytułem zachowku – z chwilą zaspokojenia roszczenia;

2b) przy nabyciu w drodze zapisu windykacyjnego - z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku, postanowienia częściowego stwierdzającego nabycie przedmiotu zapisu windykacyjnego, zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia lub wydania europejskiego poświadczenia spadkowego;

3) przy nabyciu praw do wkładów oszczędnościowych określonych w art. 1 ust. 2 – z chwilą śmierci wkładcy;

3a) przy nabyciu jednostek uczestnictwa określonych w art. 1 ust. 2 – z chwilą śmierci uczestnika funduszu inwestycyjnego;

4) przy nabyciu w drodze darowizny - z chwilą złożenia przez darczyńcę oświadczenia w formie aktu notarialnego, a w razie zawarcia umowy bez zachowania przewidzianej formy - z chwilą spełnienia przyrzeczonego świadczenia; jeżeli ze względu na przedmiot darowizny przepisy wymagają szczególnej formy dla oświadczeń obu stron, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą złożenia takich oświadczeń;

5) przy nabyciu z polecenia darczyńcy – z chwilą wykonania polecenia;

6) przy nabyciu w drodze zasiedzenia – z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego zasiedzenie;

7) przy nabyciu w drodze nieodpłatnego zniesienia współwłasności - z chwilą zawarcia umowy albo ugody lub uprawomocnienia się orzeczenia sądu, jeżeli ich skutkiem jest nieodpłatne zniesienie współwłasności;

8) przy nabyciu w drodze nieodpłatnej służebności, renty oraz użytkowania - z chwilą ustanowienia tych praw.

Gdy nabycie następuje w częściach, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą nabycia poszczególnych części.

Przy nabyciu pod warunkiem zawieszającym obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ziszczenia się warunku. Naczelnik urzędu skarbowego może jednak ustalić należność podatkową, jaka przypadałaby w razie ziszczenia się takiego warunku i należność tę zabezpieczyć.

Ważny wyjątek od powyższej zasady określa art. 6 ust. 4 ustawy o podatku od spadków i darowizn. W myśl tego przepisu jeżeli nabycie niezgłoszone do opodatkowania stwierdzono następnie pismem,

obowiązek podatkowy powstaje z chwilą sporządzenia pisma; jeżeli pismem takim jest orzeczenie sądu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia. W przypadku, gdy nabycie nie zostało zgłoszone do opodatkowania, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą powołania się przez podatnika przed organem podatkowym na fakt nabycia (może to być zeznanie SD-3).

Podczas kontroli zweryfikowano, czy w Urzędzie Skarbowym Poznań-Nowe Miasto w toku prowadzonych czynności sprawdzających, kontroli podatkowych lub postępowań podatkowych nie doszło do powołania się podatnika na otrzymaną darowiznę, pożyczkę lub depozyt nieprawidłowy. W wyniku weryfikacji spraw mających bezpośredni związek z kontrolowanym obszarem nie stwierdzono przypadków powołania się przez podatnika na pożyczkę lub depozyt nieprawidłowy, natomiast zdiagnozowano dwie sprawy (wskazane przez Organ), w których podatnik powołał się na darowiznę:

1. sprawa nr 3022-SPM (...) 2024 dot. podatnika p.(...)

Pracownik prowadzący sprawę – p.(...),

2. sprawa nr 3022-SPM (...) 2024 dot. podatniczki p.(...)

Pracownik prowadzący sprawę – p.(...).

W obu przypadkach do powołania się na darowiznę doszło podczas prowadzonych przez komórkę SKA czynności sprawdzających w zakresie nieujawnionych źródeł przychodów.

Aby zbadać prawidłowość stosowania przepisów w sprawach sankcyjnych z zakresu opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn oceniono czynności podejmowane w ich toku. Na podstawie przedłożonych do kontroli wewnętrznej akt wyciągnięto wniosek, że prawidłowo gromadzono materiał dowodowy w ww. sprawach i zastosowano wymaganą przepisami prawa procedurę.

Błędy zdiagnozowane w toku prowadzonych postępowań:

w pierwszej ocenianej sprawie:

- skierowano do WUCS w Poznaniu zapytanie, czy przez ten organ prowadzona była lub jest wobec podatnika kontrola podatkowa, postępowanie podatkowe lub czynności sprawdzające. Zapytanie powinno zostać inaczej sformułowane, bowiem NUCS nie ma podstaw do prowadzenia kontroli podatkowej, ani nie ma prawa prowadzić czynności sprawdzających (art. 33 ustawy o KAS enumeratywnie wymienia zakres zadań NUCS – wśród nich nie figurują kontrola podatkowa ani czynności sprawdzające);
- z informacji dot. nieujawnionych źródeł przychodów odnotowanych w systemie ZISAR, nie wynika, że wobec danego podatnika przeprowadzono postępowanie sankcyjne w SD (za dobrą praktykę należy uznać załączanie w systemie do sprawy adnotacji o powołaniu się przez podatnika na darowiznę oraz o prowadzonym/zakończonym w związku z tym powołaniem postępowaniu sankcyjnym). W systemie ZISAR nie odnotowano całej korespondencji prowadzonej z podatnikiem – brakuje wezwań i odpowiedzi podatnika z 2022 r. i 2023 r. W związku z brakami w rejestracji, powstaje problem z ustaleniem, co dalej dzieje się ze sprawą w zakresie NŹP – czy odpowiedź przekazano do innego działu, czy odłożono aa;
- przyjęto oświadczenie podatnika o jego pracy za granicą i uzyskanych wówczas środkach finansowych, bez pozyskania dokumentów potwierdzających tę okoliczność. W toku prowadzonych spraw z zakresu nieujawnionych źródeł przychodów to podatnik jest zobowiązany udowodnić (a przynajmniej uprawdopodobnić) korzystne dla siebie fakty;

w drugiej ocenianej sprawie:

- pierwsze wezwanie wysłano dopiero po upływie 5 tygodni od wysyłki przez NUS pisma informującego o zasadach wynikających z art. 121 i 123 ustawy O.p., co wskazuje na opieszałość w podejmowaniu czynności procesowych (informację wraz z wezwaniem należało wysłać wspólnie, w jednej kopercie, po to, aby nie generować dodatkowych kosztów i przede wszystkim nie przedłużać postępowania). W wezwaniu wskazano, że zgodnie ze złożonym pełnomocnictwem p. (...) nie została ustanowiona pełnomocnikiem do doręczeń i korespondencji w efekcie skierowano do podatnika.
 1. Jeżeli podatnik złożył w urzędzie pełnomocnictwo ogólne w CRPO, to powinno być stosowane do wszystkich czynności, w tym również do doręczeń (art. 138 d ustawy O.p.). Niedoręczenie pisma wyznaczonemu pełnomocnikowi stanowi naruszenie przepisów o doręczeniach.
- przewlekłość postępowania w okresach od 22 lipca 2024 r. do 3 września 2024 r. oraz od 9 września 2024 r. do 14 listopada 2024 r. - w prowadzonym postępowaniu podatkowym nie podjęto żadnych czynności;
- przekazanie informacji z komórki SKA do referatu SPM o powołaniu się podatniczki na darowiznę otrzymaną od męża z dużym opóźnieniem od momentu jej pozyskania. Wśród przekazanych z komórki SKA pism znajduje się oświadczenie p. (...) z 20 października 2023 r. w którym wskazuje, że wydatki na zakup nieruchomości pokryła z oszczędności zgromadzonych zarówno z pracy zawodowej, jak i z darowizn od męża. Już wtedy należało wyjaśnić tę kwestię. Natomiast z akt sprawy wynika, że powyższe informacje zostały przekazane do komórki SPM nie wcześniej niż 13 czerwca 2024 r., przy czym podatniczka sama zgłosiła darowizny wcześniej, bo 16 maja 2024 r.). Tym samym stwierdzono opieszałość, gdyż organ nie podjął czynności w tej sprawie przez ponad 7 miesięcy;
- w Karcie Sprawy Czynności w systemie ZISAR nie odnotowano istotnych okoliczności – brak możliwości pozyskania informacji w jakim celu podatniczka została wezwana. Nie załączono skanu wezwania ani adnotacji z rozmowy telefonicznej.

Ze względu na wymóg elektronicznego prowadzenia akt (po odstąpieniu od ich papierowego prowadzenia) odnotowywanie informacji w sposób niepełny może powodować, że osoby niebiorące udziału w czynnościach będą miały trudności z odtworzeniem działań podejmowanych w toku czynności sprawdzających, ponieważ to co w efekcie zostało zarejestrowane nie daje pełnego obrazu sytuacji (nieodnotowywanie istotnych informacji pozostaje w sprzeczności z zasadami wskazanymi w *Wytycznych do systemu Zisar*).

W związku z tym, że Urząd Skarbowy Poznań-Nowe Miasto jest dużym organem podatkowym poddano w wątpliwość, czy rzeczywiście w ciągu dwóch kontrolowanych lat tylko w dwóch przypadkach doszło do powołania się przez podatników na pożyczki/darowizny/depozyt nieprawidłowy.

A) W celu stwierdzenia, czy w toku czynności sprawdzających przeprowadzonych w latach 2023 i 2024 w zakresie nieujawnionych źródeł nie zaistniały jednak przypadki niewykorzystania informacji o powołaniu podatnika - wrywkową kontrolą objęto 4 sprawy, przekazane przez NUS do weryfikacji, zawierające analizę podmiotu:

1. Sprawa nr 3022-SKA-1.(...)2023.2 – dot. podatnika (...)

Analiza ryzyka podmiotu została sporządzona w związku z informacją dotyczącą wygranej w pokera i obejmuje lata 2022 i 2023. Podmiot uczestniczył w turnieju gry w pokera poza granicami kraju (...). Informacja przekazana NUS Poznań-Nowe Miasto o udziale podatnika w grze pochodzi z pisma Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nr 3001-ICK3.(...) 2023, nawiązującego do pisma Dyrektora Izby Skarbowej w Katowicach nr 2401-ICK-2.(...).DK,

2. Sprawa nr 3022-SKA-1.(...) 2023 – dot. podatnika (...)

Podatnik jest współnikiem kilku spółek z o.o., w większości przypadków zarejestrowany jako wspólnik oraz członek zarządu. Podczas weryfikacji posiadanych danych pracownik US Poznań-Nowe Miasto stwierdził, że nie wystąpiły żadne transakcje ani pożyczki pomiędzy spółką, a członkami zarządu. Przeprowadzona przez pracownika Organu analiza wykazała, że podatnik w zeznaniach rocznych wykazywał przychody i koszty dotyczące działalności spółek nieposiadających osobowości prawnej, w których jest współnikiem – stąd powyższa analiza nie znajduje odzwierciedlenia w obszarze przychodów nieznanających pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych, o których mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a spółka komandytowa uregulowana została w Kodeksie Spółek Handlowych). Przede wszystkim jednak stwierdzono, że podatnik (...) jest obywatelem (...) – posiada (...) adres rejestracyjny. Właściwym dla analizy całości osiągniętych przez podatnika przychodów jest kraj, w którym posiada rezydencję podatkową, czyli w jego przypadku (...),

3. Sprawa nr 3022-SKA-1.(...).2023 – dot. podatnika (...)

Nadwyżka wydatków nad przychodami została wskazana przez Centrum Kompetencyjne w Gdańsku. Niedobór za 2020 r. i strata w działalności przekroczyła 20 % sumy środków trwałych nabytych w latach 2015-2020. Stwierdzono nieprawidłowość kwot wykazanych w raporcie CBDiW - podatnik był beneficjentem pomocy publicznej – w latach 2019-2020 otrzymał (...)zł tytułem pomocy de minimis, co nie zostało odnotowane w systemie CBDiW. W trakcie ponownej weryfikacji podatnik wyjaśnił pochodzenie źródeł finansowania wydatków i złożył korektę zeznania.

W powyżej opisanych 3 sprawach nie stwierdzono faktu powołania się przez podatników na darowiznę, pożyczkę lub depozyt nieprawidłowy.

4. Sprawa nr 3022-SKA-1.(...) dot. podatnika (...)

Analiza podmiotowa przeprowadzona została w zakresie przychodów nieznanających pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów lub pochodzących z nieujawnionych źródeł za 2018 r.

Podatnik wraz ze współnikiem p. (...) naprzemiennie udzielali pożyczek spółkom, w których posiadali udziały, albo sprawowali funkcje w radzie nadzorczej. Podczas czynności sprawdzających prowadzono działania mające potwierdzić, czy podatnik posiadał środki finansowe pozwalające mu na udzielenie pożyczek.

Podatnik powołał się na pożyczkę zawartą z bankiem (...) i pożyczkę od dziadka i przedłożył dokumenty potwierdzające zgłoszenie pożyczki w US i potwierdzające wpłatę z tytułu PCC w latach 2016 i 2017. W tej sytuacji nie można uznać, że doszło do powołania skutkującego koniecznością zastosowania stawki sankcyjnej w PCC.

Czynności sprawdzające prowadzone w zakresie nieujawnionych źródeł przychodów nie stanowią bezpośredniego tematu prowadzonej kontroli, miały tylko stanowić ewentualne źródło informacji o powołaniu, dlatego odstąpiono od oceny działań podejmowanych w ich toku.

Niemniej, z uwagi na fakt stwierdzenia pewnych błędów w tych czynnościach zostaną one wskazane poniżej, jednak ocena obszaru podlegającego kontroli nie zostanie dokonana w oparciu o nie.

W sprawie nr 1

W toku kontroli stwierdzono, że analiza nie zawiera informacji o stanie cywilnym podmiotu, ani o ewentualnie istniejącym w poszczególnych latach majątkowym ustroju małżeńskim. Nie odnotowano informacji w tym zakresie w systemie CBDiW.

Brak weryfikacji informacji o stanie cywilnym podmiotu oraz o zawarciu ewentualnych umów majątkowych małżeńskich w poszczególnych latach oraz brak zawarcia tych informacji w CBDiW stanowi naruszenie Wewnętrznej Procedury Postępowania Nr 5/2024 Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto z 5 lutego 2024 r. w sprawie wprowadzenia zasad, trybu i organizacji rozpoznawania spraw z zakresu opodatkowania dochodów pochodzących z nieujawnionych źródeł bądź niemających pokrycia w ujawnionych źródłach (§ 5 ust. 2 pkt 5 lit. c) oraz Wytycznych Szefa KAS w sprawie zasad i sposobu postępowania organów KAS w zakresie realizacji czynności z obszaru przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych oraz funkcjonowania systemu nadzoru z kwietnia 2023 r.

Z ww. Wytycznych Szefa KAS wynika, że w trakcie wykonywania czynności pracownik powinien wykorzystywać na każdym etapie metodykę zawartą w Podręczniku NŹP oraz Podręczniku użytkownika systemu CBDiW (Rozdział IV pkt 8 Wytycznych). Obowiązkiem pracownika realizującego taki wniosek NŹP (...) jest dokonanie analizy informacji zawartych we wniosku NŹP/liście zbiorczej LZ, dokumentach stanowiących załączniki do nich oraz (bez udziału podatnika):

- dokonanie weryfikacji danych na podstawie dokumentów źródłowych (...),
- uzupełnienie danych zawartych we wniosku o informacje będące w posiadaniu urzędu (np. informacje o kredytach, istniejącym w poszczególnych latach majątkowym ustroju małżeńskim, dokumenty dotyczące stanu majątkowego z akt spraw z zakresu ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, egzekucyjnych i kontrolnych),
- prawidłowe kwalifikowanie i wprowadzanie do CBDiW informacji o przychodach i wydatkach podatnika (nieujawnionych w innych systemach teleinformatycznych KAS) uzyskanych w toku prowadzonych czynności,
- bieżące, po zakończeniu etapu, dokonywanie wpisów do systemu CBDiW (Rozdział IV pkt 10 ppkt a, b, i, j Wytycznych).

W sprawie nr 3

W spisanej analizie podmiotowej błędnie uznano, że skoro na koncie bankowym figurują środki finansowe, to podatnik miał zgromadzone zasoby, które mógł przeznaczyć na weryfikowane wydatki - nie jest to jednak jednoznaczne w sprawach dot. przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach przychodów lub pochodzących z nieujawnionych źródeł. W badanym przypadku nie zweryfikowano, czy zasoby finansowe pochodziły z legalnych źródeł, które wcześniej zostały opodatkowane. Nie zweryfikowano darowizn przekazanych w latach poprzedzających badany okres. Również nie wszystkie dane finansowe z tej sprawy odnotowano w CBDiW - kwota (...) zł przekazana żonie tytułem darowizny w 2012 r. nie została odnotowana, a ma wpływ na ustalenie stanu majątkowego podatnika na początek badanego roku.

W sprawie nr 4

W analizie podmiotowej nie odniesiono się do spłaconych rat pożyczek – nie ustalono, czy doszło do

spłaty pożyczonych środków przez spółkę przed datą wskazaną w umowach [z umów wynika, że kwota kapitału i odsetek zostanie zwrócona pożyczkodawcy w terminie do (...)], co jednak nie znaczy, że nie mogła zostać zwrócona wcześniej, a tego nie ustalono. Nie odniesiono się również do spłat rat pożyczek zaciągniętych przez podatnika u dziadka i w Banku (...) – nie rozliczono ich po stronie wydatków podatnika. Przy rozliczaniu należało zachować chronologię.

Zwiększono próbę kontrolną i na podstawie danych wprowadzonych do systemu ZISAR, dodatkowo zweryfikowano 5 czynności sprawdzających prowadzonych przez organ w zakresie nieujawnionych źródeł, u podatników:

- (...), czynności za 2020 r.
- (...), czynności za 2020 r.
- (...), czynności za 2020 r.
- (...), czynności za 2021 r.
- (...), czynności za 2022 r.

Również w przypadku ww. spraw weryfikacja danych zarejestrowanych w systemie ZISAR nie wykazała powołania się podatników na darowiznę, pożyczkę lub depozyt nieprawidłowy. Z uwagi na ograniczone dokumenty poddane weryfikacji (ocenie poddano tylko pisma zarejestrowane przez pracowników w systemie ZISAR), kontrolujące nie odniosły się do podejmowanych przez organ czynności.

B) W celu stwierdzenia, czy w toku kontroli podatkowych prowadzonych w latach 2023 i 2024 zaistniały przypadki niewykorzystania informacji o powołaniu się przez podatnika na darowiznę/pożyczkę lub depozyt nieprawidłowy werykowaną kontrolą objęto sprawy, zarejestrowane w systemie ZISAR, w module kontrola podatkowa. Weryfikacji poddano dokumenty przedłożone przez podatników i protokoły kontroli z następujących spraw:

Sprawa nr 1

Kontrola podatkowa nr (...) zakończona (...) stycznia 2023 r. prowadzona w spółce (...), w zakresie podatku od towarów i usług,

Sprawa nr 2

Kontrola podatkowa nr (...) zakończona (...) lipca 2023 r. prowadzona u p.(...), w zakresie podatku od towarów i usług,

Sprawa nr 3

Kontrola podatkowa nr (...) zakończona (...) grudnia 2023 r. prowadzona w spółce (...), w zakresie podatku od towarów i usług,

Sprawa nr 4

Kontrola nr (...) zakończona (...) lipca 2024 r. prowadzona w spółce (...) w zakresie podatku od towarów i usług,

Sprawa nr 5

Kontrola nr (...) zakończona (...) grudnia 2024 r. prowadzona w spółce (...) w zakresie podatku od towarów i usług,

Sprawa nr 6

Kontrola nr (...) zakończona (...) stycznia 2023 r. prowadzona w spółce (...), w zakresie podatku CIT,

Sprawa nr 7

Kontrola nr (...) zakończona (...) stycznia 2023 r. prowadzona w spółce(...), w zakresie podatku CIT,

Sprawa nr 8

Kontrola nr (...) zakończona (...) lipca 2024 r. prowadzona w spółce (...), w zakresie podatku CIT,

Sprawa nr 9

Kontrola nr (...) zakończona (...) września 2024 r. prowadzona w spółce (...), w zakresie podatku CIT,

Sprawa nr 10 Kontrola nr (...) zakończona (...) stycznia 2024 r. prowadzona w spółce (...), w zakresie podatku CIT.

Również w przypadku ww. spraw weryfikacja danych zarejestrowanych w systemie ZISAR nie wykazała powołania się podatników w toku kontroli na darowiznę, pożyczkę lub depozyt nieprawidłowy. Z uwagi na ograniczone dokumenty poddane weryfikacji (ocenie poddano tylko pisma zarejestrowane przez pracowników w systemie ZISAR), kontrolujące nie odniosły się do podejmowanych przez organ czynności i ewentualnych uchybień.

C) W celu stwierdzenia, czy w toku postępowań podatkowych prowadzonych w latach 2023 i 2024 w przedmiocie podatku od spadków i darowizn, w których ustalono stawkę podatku w wysokości 20 % zaistniały przypadki powołania się podatnika na darowiznę/pożyczkę lub depozyt nieprawidłowy zweryfikowano 12 spraw

- 1) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 2) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 3) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 4) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 5) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 6) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 7) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 8) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 9) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 10) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 11) dot. podatnika (...) Pesel (...)
- 12) dot. podatnika (...) Pesel (...)

Pozytywne wnioski wynikające z przeprowadzonej w toku kontroli weryfikacji postępowań:

- Bardzo sprawnie przeprowadzono postępowanie podatkowe w sprawie nr 3 (sprawa prowadzona przez pracownika p. (...)).

Ww. sprawa zrealizowana została bez opieszałości, w jej toku bardzo sprawnie podejmowano kolejne działania. Po wpływie do Urzędu Skarbowego zeznania SD-3 w dniu 19 czerwca 2023 r., już trzeciego dnia od wpływu przesłano do podatnika informację dot. zasad wykorzystywanych w toku postępowania - art. 121, 123 i 138a § 1 ustawy O.p. Tego samego dnia wezwano podatnika do przedłożenia oświadczenia o zawarciu/ bądź nie pisemnej umowy darowizny i do jej przedłożenia w przypadku pozytywnej odpowiedzi oraz do okazania kopii przelewu darowizny. Podatnik sprawnie złożył wymagane dokumenty. Z uwagi na fakt, iż decyzja miała ustalić zobowiązanie w wysokości wskazanej przez podatnika w SD-3, nie było konieczności wysyłania postanowienia w trybie art. 200 ustawy O.p. - co skróciło czas procedowania. W konsekwencji decyzja została wydana i podpisana przez (...) (...) lipca 2023 r.

- Prawidłowo gromadzono materiał dowodowy. Akta spraw zawierają wszystkie dokumenty niezbędne do dokonania rzetelnej oceny w zakresie wystąpienia istotnych okoliczności faktycznych (tj. mających wpływ na treść rozstrzygnięcia),
- W sytuacji posiadania niepełnych dokumentów pracownicy US Poznań-Nowe Miasto wysyłali wezwania w trybie art. 155 ustawy O.p. do złożenia stosownych dowodów i wyjaśnień,
- Orzekano w terminach określonych w ustawach SD i O.p.,
- W zbadanej próbie nie przekroczono terminów zezwalających na ustalenie wysokości zobowiązania podatkowego.

Inne ustalenia wynikające z analizy prowadzonych postępowań podatkowych:

- pisma zawierające informacje dot. art. 121, 123 i 138a § 1 ustawy O.p. wysyłano do podatników w przeważającej części przypadków w 3 lub 4 tygodniu od wpływu do US deklaracji SD-3 lub SD-Z2 (za wyjątkiem sprawy nr 3, gdzie wysłano taką informację 3-go dnia od wpływu deklaracji SD-3 do Urzędu),
- w części spraw komórki SPM odnotowano w aktach informację o zweryfikowaniu posiadania pełnomocnika ogólnego przez stronę i informację o posiadaniu przez podatnika dostępu do e-US - sprawy o numerach 1, 8, 9, 10,
- wpinano do akt sprawy informacje dotyczące składanych przez podatników pełnomocnictw: dowodów opłacenia pełnomocnictwa, druków PPS-1 (pełnomocnictwa szczególnego do sprawy) – sprawy o numerach 1, 6, 7,
- podejmowano, co do zasady, czynności z wyznaczonym w sprawie pełnomocnikiem – sprawy o numerach 1, 6, 7 (stwierdzono 1 przypadek pominięcia pełnomocnika z powodu błędnej oceny zakresu pełnomocnictwa),
- w uzasadnionych przypadkach wysyłano korespondencję (głównie w trybie art. 140 i art. 216 ustawy O.p.) – za pośrednictwem platformy e-Urząd Skarbowy (co zostało potwierdzone w aktach wydrukami z SZD) - sprawy o numerach 1, 5,
- w 1 przypadku przyspieszono realizację sprawy, w związku z wnioskiem pełnomocnika o szybkie załatwienie sprawy z uwagi na podpisaną przez stronę umowę przedwstępną – sprawa nr 1 (pierwsze czynności podjęto dopiero po upływie ok. miesiąca od wpływu SD-3 do US, co nie jest działaniem pozytywnym, natomiast decyzję wydano po ok. 2,5 tyg. od złożenia prośby),
- wydawano postanowienia o włączeniu dokumentów do akt sprawy – sprawy o numerach 2, 6,
- postanowienia w trybie art. 216 i art. 140 ustawy O.p. wydawano i wysyłano w okresie poprzedzającym termin, nie później niż w dniu upływu terminu,
- stosowano zasadę, że pierwsze postanowienie w trybie art. 140 ustawy O.p. podpisuje osoba kierująca komórką SPM, każde następne Zastępcą Naczelnika p. Joanna Prętkiewicz (poza 1 przypadkiem opisanym poniżej),
- stosowano przepis art. 200 ustawy O.p. – przed wydaniem decyzji wyznaczano stronom termin do wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego. W uzasadnionych przypadkach, przewidzianych w art. 123 § 2 oraz w art. 165 § 5, odstępowano od wyznaczenia 7-dniowego terminu do wypowiedzenia się, co skróciło czas prowadzonych postępowań,
- decyzje ustalające wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn w większości przypadków podpisał kierownik komórki (w 1 badanym przypadku Naczelnik US z uwagi na kwotę zobowiązania) – zgodnie z udzielonym przez Naczelnika Urzędu upoważnieniem.

Błędy zdiagnozowane podczas weryfikacji postępowań w toku kontroli:

- Przewlekłość lub brak dynamiki w prowadzeniu postępowań:

SPRAWA NR 4 prowadzona przez pracownika p. (...)

4 lipca 2022 r. – wszczęcie postępowania – złożenie przez podatnika informacji, o której mowa w art. 165 § 8 ustawy O.p.

2 sierpnia 2022 r. - wysłano do podatnika pismo zawierające informacje dot. art. 121, 123 i 138a § 1 ustawy O.p. i postanowienie w trybie art. 216 i art. 140 ustawy O.p. Wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy do 5 października 2022 r.

5 października 2022 r. wystosowano do podatnika wezwanie w trybie art. 155 ustawy O.p. do przedłożenia oświadczenia, czy otrzymane środki pieniężne są kwotą ostateczną spadku, czy będą dalsze transze spadku wraz z kolejnym postanowieniem o przedłużeniu terminu. Wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy do 5 grudnia 2022 r. – postanowienie podpisane przez Z-cę Naczelnika US p. Joannę Prętkiewicz.

17 października 2022 r. wpłynęła do US korespondencja od podatnika – odpowiedź, że spadek został przekazany w formie jednorazowej wpłaty wraz z oświadczeniem podatnika o braku posiadania innych dokumentów w sprawie.

5 grudnia 2022 r. wydano kolejne postanowienie o przedłużeniu terminu, tym razem wyznaczono nowy termin do 6 lutego 2023 r. – postanowienie podpisane przez Z-cę Naczelnika US p. Grażynę Adamską (nieobecna p. Joanna Prętkiewicz).

2 lutego 2023 r. wysłano do podatnika postanowienie w trybie art. 200 ustawy O.p. wraz z kolejnym postanowieniem w trybie art. 140 ustawy O.p. i wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy do 6 kwietnia 2023 r. Postanowienie podpisane przez Z-cę Naczelnika US p. Joannę Prętkiewicz.

28 lutego 2023 r. wydano decyzję nr 3022-SPM.(...).2022 ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn w wysokości 18 158,00 zł, która została podpisana przez kierownika referatu p. (...).

W sprawie stwierdzono przewlekłość postępowania. Sprawa prowadzona przez 8 miesięcy, chociaż w jej toku tylko raz pracownik US zwrócił się do podatnika o przedłożenie dokumentów, które zainteresowany sprawnie przedłożył (po 14 dniach).

SPRAWA NR 5 prowadzona przez pracownika p. (...)

20 grudnia 2022 r. – wszczęcie postępowania - wpływ SD-3 do US.

18 stycznia 2023 r. przez kierownika komórki zostało podpisane postanowienie w trybie art. 216 i art. 140 ustawy O.p., wyznaczono nowy termin do 20 marca 2023 r.

15 marca 2023 r. wydana została decyzja nr 3022-SPM.(...).2022 ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn w wysokości 44 424,00 zł, która została podpisana przez kierownika referatu p. (...) (decyzja w całości uwzględniała wniosek strony, wobec czego odstąpiono od przesłania do podatnika postanowienia w trybie art. 200 ustawy O.p.).

W sprawie stwierdzono przewlekłość postępowania. Postępowanie trwało 3 miesiące, mimo że przed oraz po wydaniu postanowienia o niezakończonym terminie nie wykonano żadnej czynności poza wydaniem decyzji.

SPRAWA NR 6 prowadzona przez pracownika p. (...)

23 stycznia 2023 r. wszczęcie postępowania - wpływ SD-3 do US.

24 lutego 2023 r. wysłano do podatnika (pełnomocnika) postanowienie w trybie art. 216 i art. 140 ustawy O.p. i wskazano nowy termin zakończenia sprawy do 27 kwietnia 2023 r. Postanowienie podpisane przez p.o. kierownika p. (...). Ponadto wystosowano do podatnika wezwanie w trybie art.

155 ustawy O.p. do przedłożenia opinii lub zaświadczenia w sprawie określenia wartości rynkowej na dzień otrzymania darowizny (akcji spółki). Odpowiedź została udzielona przez reprezentującego stronę pełnomocnika **9 marca 2023 r.**

24 kwietnia 2023 r. – wysłano do pełnomocnika strony postanowienie o włączeniu do akt sprawy decyzji dot. uprzednio otrzymanej darowizny od tej samej spółki wraz z postanowieniem w trybie art. 200 ustawy O.p.

25 kwietnia 2023 r. – wysłano postanowienie o przedłużeniu terminu, w którym wskazano nowy termin załatwienia sprawy do 29 maja 2023 r. Postanowienie podpisała Z-ca Naczelnika US p. Grażyna Adamska (nieobecna p. Joanna Prętkiewicz).

23 maja 2023 r. wydano decyzję nr 3022-SPM(...)2023 ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn w wysokości 10 079,00 zł, która została podpisana przez kierownika p.(...).

W sprawie stwierdzono przewlekłość postępowania. Sprawa prowadzona przez okres 4 miesięcy, chociaż w jej toku tylko raz pracownik US zwrócił się do podatnika o przedłożenie dokumentów, które zainteresowany przedłożył po 14 dniach.

SPRAWA NR 7 prowadzona przez pracownika p. (...)

23 maja 2024 r. - wszczęcie postępowania.

13 czerwca 2024 r. wysłano do podatnika pismo zawierające informacje dot. art. 121, 123 i 138a § 1 ustawy O.p.- podpisane przez p. (...) kierownika referatu.

14 czerwca 2024 r. wysłano do podatnika wezwanie w trybie art. 155 ustawy O.p. do przedłożenia tłumaczeń francuskich dokumentów złożonych jako załączniki do SD-3 sporządzonych przez tłumacza przysięgłego wraz z postanowieniem wydanym w trybie art. 216 i art. 140 ustawy O.p., w którym wskazano nowy termin zakończenia sprawy do 26 sierpnia 2024 r. - podpisane przez kierownika p. (...).
19 i 20 czerwca 2024 r. podatnik przedłożył żądane dokumenty.

4 lipca 2024 r. wysłano do podatnika kolejne wezwanie w trybie art. 155 ustawy O.p. do przedłożenia kopii dokumentu w wersji oryginalnej oraz jego tłumaczenia przez tłumacza przysięgłego na język polski.

9 lipca 2024r. podatnik złożył Poświadczenie dziedziczenia – wersję francuską i tłumaczenie z języka francuskiego.

21 sierpnia 2024 r. wysłano do podatnika kolejne wezwanie w trybie art. 155 ustawy O.p. do przedłożenia dokumentów potwierdzających poniesione koszty postępowania spadkowego i koszty pogrzebu.

21 sierpnia 2024 r. podatnik złożył pisemne pełnomocnictwo dla córki do uzyskiwania wszelkich informacji w sprawie prowadzonego postępowania dot. podatku od spadków wraz z PPS-1 – pełnomocnictwo szczególne. Dodatkowo złożył oświadczenie, że środki pieniężne będące spadkiem po zmarłej wpłynęły na jego konto bankowe 16 lutego 2024 r. w 1 transzy (w całości), oraz oświadczenie, że przez podatnika nie były ponoszone koszty mające związek z pogrzebem, ani koszty związane z postępowaniem spadkowym.

23 sierpnia 2024 r. wysłano do podatnika postanowienie w trybie art. 216 i art. 140 ustawy O.p., w którym wskazano nowy termin zakończenia sprawy do 28 października 2024 r. - postanowienie podpisane przez kierownika p. (...).

3 października 2024 r. wysłano do podatnika pismo w trybie art. 200 ustawy O.p.- podpisane przez kierownika p. (...) (doręczone 7 października 2024 r.),

24 października 2024 r. wydano decyzję ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn w wysokości 133 356,00 zł – decyzja została podpisana przez Z-cę Naczelnika p. Joannę Prętkiewicz.

W sprawie stwierdzono brak dynamiki w prowadzonym postępowaniu oraz okresy bezczynności postępowania, gdyż:

- o materiały dowodowe, o których przedłożenie poproszono w wezwaniu z 21 sierpnia 2024 r., tj. dokumentujące ewentualne poniesienie kosztów postępowania spadkowego i kosztów pogrzebu – można było zwrócić się już w wezwaniach wcześniejszych (stanowią one stały element postępowań dot. spadków) – niepotrzebne wydłużanie prowadzonego postępowania,
- od 23 sierpnia 2024 r. do 24 października 2024 r. poza wysłaniem do podatnika postanowienia w trybie art. 200 ustawy O.p. nie przeprowadzono żadnej czynności procesowej.

SPRAWA NR 9 prowadzona przez pracownika p. (...)

27 listopada 2023 r. - wszczęcie postępowania.

15 grudnia 2023 r. wysłano do podatnika pismo zawierające informacje dot. art. 121, 123 i 138a § 1 ustawy O.p. - podpisane przez kierownika p. (...).

15 grudnia 2023 r. wysłano do podatnika postanowienie w trybie art. 216 i art. 140 ustawy O.p., w którym wskazano nowy termin zakończenia sprawy do 27 lutego 2024 r. wraz z pismem w trybie art. 200 ustawy O.p. Oba dokumenty podpisane przez kierownika p. (...).

29 stycznia 2024 r. wykonano wydruk z systemu CRCM dot. podatnika.

5 lutego 2024 r. wydano decyzję ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn w wysokości 7 510,00 zł, która została podpisana przez kierownika p. (...).

Brak dynamiki w prowadzonym postępowaniu w okresie od 15 grudnia 2023 r. do 5 lutego 2024 r., t.j. przez ok. 6 tygodni.

Bezzasadne wskazanie tak długiego czasu do zakończenia sprawy (do 27 lutego 2024 r.) w postanowieniu o niezafatwieniu sprawy we właściwym terminie, w sytuacji, gdy w tej samej kopercie wysłano do podatnika postanowienie w trybie art. 200 ustawy O.p., co świadczy o zgromadzeniu przez Organ całości materiału dowodowego w sprawie. Po wysłaniu do podatnika postanowienia w trybie art. 200 ustawy O.p. w aktach nie powinien się znaleźć żaden nowy dokument, z którym podatek nie miałby możliwości zapoznać się przed wydaniem decyzji.

- Ustalenie i wskazanie w postanowieniu z art. 140 Op. błędnej daty wpływu deklaracji do US (jako datę wpływu dokumentu pracownik przyjął datę z prezentaty US Poznań-Nowe Miasto, zamiast faktycznej daty wpływu wynikającej z prezentaty PUS w Poznaniu, realizującego zadania Centrum Obsługi Zespołu Jednostek Skarbowych w Poznaniu).

SPRAWA NR 10 prowadzona przez pracownika p. (...)

Na dokumentach złożonych przez podatnika osobiście w siedzibie Zespołu Jednostek Skarbowych w Poznaniu figurują 2 prezentaty:

1. z datą 11.08.2023 r. Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu Centrum Obsługi
2. z datą 14.08.2023 r. Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto.

Przystawiona prezentata Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto różni się o 3 dni od terminu wynikającego z datownika PUS w Poznaniu. W efekcie pracownik błędnie uznał datę wpływu do US Poznań-Nowe Miasto za rzeczywistą datę wpływu pisma do urzędu i tym samym przyjął ją za termin

wszczęcia postępowania. W konsekwencji błąd skutkował wydaniem postanowienia o przedłużeniu terminu, w którym przywołano błędną datę wpływu deklaracji do US (w uzasadnieniu postanowienia). Zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 ustawy o KAS obsługa i wsparcie realizowane w centrum obsługi polegają na:

- 1) przyjmowaniu podań i deklaracji, wydawaniu zaświadczeń oraz udzielaniu wyjaśnień w zakresie przepisów prawa podatkowego, w tym także podmiotom, które zamierzają podjąć działalność gospodarczą (...).

Natomiast § 12 ust. 1 pkt 1 lit. k) Regulaminu organizacyjnego Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu wskazuje, że do zadań Pierwszego Działu Obsługi Bezpośredniej i Drugiego Działu Obsługi Bezpośredniej należy w szczególności w zakresie obsługi bieżącej realizowanie, niezależnie od terytorialnego zasięgu działania Naczelnika Urzędu Skarbowego, zadań centrum obsługi obejmujących:

- zadania, o których mowa w art. 29 ust. 1 ustawy o KAS,
- ewidencjonowanie i wprowadzanie do systemów informatycznych podań i deklaracji (...).

Podpisanie i wysłanie postanowienia wydanego na podstawie art. 140 O.p. nastąpiło, również w tym przypadku, przed ustawowym terminem załatwienia sprawy.

- Wskazanie błędnej kwoty wolnej od podatku w uzasadnieniu decyzji, przy obliczaniu podstawy opodatkowania

SPRAWA NR 7 prowadzona przez pracownika p. (...)

(...) października 2024 r. wydano decyzję ustalającą wysokość zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn w wysokości (...) zł – decyzja podpisana została przez Z-cę Naczelnika p. Joannę Prętkiewicz.

W treści wydanej decyzji przy obliczaniu podstawy opodatkowania, z podstawy opodatkowania wyłączono kwotę wolną od podatku i powołano tu kwotę 5 308,00 zł (obowiązującą do 29 czerwca 2023 r.), a należało powołać kwotę 5 733,00 zł (obowiązującą od 1 lipca 2023r.) bowiem akt nabycia dziedziczenia był z 21 września 2023 r. Błąd na str. 8 decyzji (oczywista omyłka pisarska).

- Bezpodstawne kierowanie wezwań oraz żądań do strony

SPRAWA NR 12 prowadzona przez pracownika p. (...)

Sprawę wytypowano do kontroli w związku z pozyskaną informacją dot. wpływu do Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu skargi zawierającej zarzuty wobec działań podejmowanych w postępowaniu podatkowym prowadzonym przez Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto.

W trakcie kontroli stwierdzono błędy polegające na kilkukrotnym wzywaniu do przedłożenia dokumentów, których podatniczka nie posiadała (potwierdzających nabycie spadku i stopień pokrewieństwa ze zmarłą). O tym fakcie poinformowała zarówno podczas rozmowy telefonicznej z pracownikiem US, którą odbyła 3 listopada 2023 r., jak i w pismach, które złożyła odpowiadając na wezwania Organu z 15 listopada 2023 r. i 11 stycznia 2024 r. Dalej, bezpodstawnie Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto zobowiązywał stronę postępowania do przetłumaczenia z języka obcego (francuskiego) dokumentów pozyskanych przez Organ (a niezłożonych przez Stronę) i do poniesienia kosztów z tą czynnością związanych.

Powyższe zostało dostrzeżone również przez Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto, który w wydanej decyzji wskazał popełnione przez Organ błędy i w tym zakresie uznał za zasadne zarzuty skargi podatnika.

W treści decyzji z 22 sierpnia 2024 r. nr 3022-SPM. 4104. 313.2023, w ostatnim akapicie na stronie 9 decyzji wskazano cyt.: „Uznaję Pani skargę w zakresie braku podstaw przedłożenia przez Panią tłumaczeń na język polski dokumentów (...)”.

Wyjaśnić należy, że skarga może dotyczyć np. działania naczelnika lub pracownika urzędu w zakresie wykonywanych przez niego czynności materialno-technicznych, czyli np. wystawienia upomnienia, gdy nie ma jeszcze postępowania i wówczas rozpatrywana jest przez DIAS. Natomiast, gdy skarga dotyczy sprawy merytorycznej, w której toczy się np. postępowanie podatkowe albo kontrola podatkowa wtedy skarga staje się pismem procesowym związanym z wyjaśnieniem tej sprawy, czyli może być np. zażaleniem lub odwołaniem, wnioskiem o przywrócenie terminu i tylko w ten sposób może być traktowana – art. 234 ustawy K.p.a. Z takim właśnie przypadkiem mieliśmy do czynienia w ww. sprawie.

W tego typu sprawach nie wydaje się odrębnego zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi, ani nie rozdziela się decyzji na część dot. postępowania i część dot. zawiadomienia o rozpatrzeniu skargi. Nie należy również wskazywać osobno zarzutów dotyczących skargi i sposobu ich rozpatrzenia zgodnie z przepisami ustawy K.p.a. W uzasadnieniu decyzji, przedstawiając stan faktyczny, należy wskazać, że wpłynęło wystąpienie podatnika z dnia... zawierające zarzuty w zakresie postępowania, które zgodnie z art. 234 K.p.a. stanowi pismo procesowe w toczącym się postępowaniu i końcowo w uzasadnieniu odnieść się do argumentacji w tym zakresie.

III. Kontrola funkcjonalna

Zasady realizacji czynności kontroli funkcjonalnej w urzędach skarbowych podległych Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu, określone zostały w dokumencie zatytułowanym „Procedura kontroli funkcjonalnej” stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r., ze zmianami. Zgodnie z dyspozycją zawartą w § 13 Procedury kontroli funkcjonalnej – komórka ds. kontroli wewnętrznej w dokumentach pokontrolnych, sporządzanych w wyniku przeprowadzonych kontroli wewnętrznych, zawiera ocenę kontroli funkcjonalnych, przeprowadzonych w kontrolowanej jednostce w odniesieniu do obszaru objętego kontrolą wewnętrzną. Według procedury kontrola funkcjonalna powinna być dokonywana z uwzględnieniem specyfiki zadań realizowanych przez daną komórkę organizacyjną. W komórkach organizacyjnych urzędu winien być określony podstawowy zakres i minimalna częstotliwość wykonywanych kontroli w ramach kontroli funkcjonalnej, uwzględniając zidentyfikowane ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. Kontrola funkcjonalna to działanie wykonywane na każdym etapie zarządzania, realizowane w stosunku do podległych pracowników, a ocenie podlegają wykonywane czynności i procesy.

W kontrolowanym okresie kierownictwo Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu określiło priorytety kontroli funkcjonalnej do uwzględnienia w ramach wykonywania tej kontroli przez zobowiązane osoby w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego. Wyznaczone priorytety kontroli funkcjonalnej (18 za 2023 rok i 17 za 2024 rok) dotyczyły tematów obarczonych najważniejszymi ryzykami, wpływającymi na osiągnięcie celów i realizację zadań.

Ustalone na 2023 rok dla urzędów skarbowych woj. wielkopolskiego priorytety kierownictwa Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do uwzględnienia w kontroli funkcjonalnej wynikają z pisma Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nr 3001-IWW2.093.1.2023 z 30 marca 2023 r.

Wśród priorytetów dotyczących pośrednio kontrolowanego obszaru za 2023 rok zidentyfikowano m.in.:

* terminowość i poprawność prowadzonych postępowań w podatkach dochodowych, podatku VAT, podatkach majątkowych, podatkach i opłatach sektorowych (odnotowane w pkt 15 priorytetów).

Ustalone na 2024 rok dla urzędów skarbowych woj. wielkopolskiego priorytety kierownictwa Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do uwzględnienia w kontroli funkcjonalnej wynikają z pisma Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nr 3001-IWW2.093.1.2024 z 25 marca 2024 r. Wśród priorytetów dotyczących kontrolowanego obszaru za 2024 rok zidentyfikowano m.in.:

* uprawnienia do systemów informatycznych (odnotowane w pkt 6);

* weryfikacja prawidłowości danych wprowadzanych do ZISAR Plus (m.in. zakładki dotyczące rzeczywistych efektów) – (odnotowane w pkt 7);

* terminowość i poprawność prowadzonych postępowań (odnotowane w pkt 14).

Priorytety Kierownictwa Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do uwzględnienia w kontroli funkcjonalnej na lata 2023 i 2024 nie zawierają zatem zakresu kontroli mającego bezpośredni związek z tematem kontroli.

Na podstawie przedłożonych rejestrów za lata 2023 i 2024 stwierdzono przeprowadzenie w Urzędzie Skarbowym Poznań-Nowe Miasto kontroli funkcjonalnych w zakresie ryzyk objętych priorytetami:

a) w Referacie Podatków Majątkowych i Sektorowych (SPM) w zakresie:

- terminowości i poprawności prowadzonych postępowań w podatkach dochodowych, podatku VAT, podatkach majątkowych, podatkach i opłatach sektorowych: 26 czerwca 2023 r., 28 grudnia 2023 r., 8 stycznia 2024 r. i 30 grudnia 2024 r.,

- uprawnień do systemów informatycznych: 29 grudnia 2023 r., 27 czerwca 2024 r. i 23 grudnia 2024 r.,

- weryfikacji prawidłowości danych wprowadzanych do ZISAR Plus: 31 grudnia 2024 r.

b) w Pierwszym Referacie Czynności Analitycznych i Sprawdzających (SKA-1) w zakresie:

- uprawnień do systemów informatycznych: 30 czerwca 2023 r., 30 listopada 2023 r., 25 czerwca 2024 r. i 30 grudnia 2024 r.

- weryfikacji prawidłowości danych wprowadzanych do ZISAR Plus: 30 czerwca 2023 r., 30 listopada 2023 r., 25 czerwca 2024 r. i 30 grudnia 2024 r.

c) w Dziale Czynności Analitycznych i Sprawdzających (SKA) w latach 2023 i 2024 kontroli funkcjonalnej w zakresie:

- uprawnień do systemów informatycznych: 1 września 2023, 27 listopada 2023 r., 26 sierpnia 2024 r.

- weryfikacji prawidłowości danych wprowadzanych do ZISAR Plus: 15 września 2023 r., 30 listopada 2023 r., 26 sierpnia 2024 r.

- weryfikacji merytorycznej prowadzonych czynności sprawdzających w obszarze podatku dochodowego od osób prawnych: 5 czerwca 2023 r., 8 stycznia 2024 r.

W piśmie z 18 czerwca 2025 r. nr 3022-SWW.0921.1.2025 Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań - Nowe Miasto wyjaśnił, że nie przeprowadził kontroli funkcjonalnej w zakresie kontrolowanego obszaru. Z uwagi na fakt, że wskazane przez Naczelnika kontrole nie miały bezpośredniego związku z tematem kontroli, kontrolujące nie żądały przedłożenia ich do oceny. Stwierdziły natomiast, że ww. kontrole funkcjonalne zostały zaewidencjonowane zgodnie z § 6 Procedury kontroli funkcjonalnej, stanowiącej załącznik do Zarządzenia Nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

z 15 grudnia 2018 r. Kontrolowany organ przedłożył rejestry JRWA 093 za lata 2023 i 2024 z komórki SKA, SKA-1 i SPM.

IV. Weryfikacja aktualności upoważnień i pełnomocnictw w Urzędzie Skarbowym Poznań-Nowe Miasto

W toku kontroli instytucjonalnej sprawdzono, czy nadane upoważnienia są aktualne i czy osoby upoważnione wykorzystują je ściśle z zakresem wskazanym na upoważnieniu, tzn. zweryfikowano upoważnienia wydane:

a) pani Grażynie Adamskiej – I Zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto –

- nr (...) z 10 lutego 2022 r.

b) pani Joannie Prętkiewicz – III Zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań- Nowe Miasto:

- nr (...) z 8 lutego 2022 r.

- nr (...) z 24 lutego 2022 r.

c) pani (...) – p.o. Kierownika (...), a następnie(...):

- nr (...) z 1 grudnia 2022 r.

- nr (...) z 18 stycznia 2023 r.

- nr (...) z 12 czerwca 2024 r.

d) pani (...) pracownikowi (...):

- nr (...) z 11 października 2022 r. (wówczas Dział (...))

- nr (...) z 27 stycznia 2023 r.

- nr (...) z 28 kwietnia 2023 r.

- nr (...) z 12 września 2024 r.

e) pani (...) – pracownikowi (...):

- nr (...) z 14 października 2022 r.

- nr (...) z 27 stycznia 2023 r.

- nr (...) z 28 kwietnia 2023 r.

- nr (...) z 12 września 2024 r.

f) pani (...) – pracownikowi (...):

- nr (...) z 3 czerwca 2022 r.

- nr (...) z 27 stycznia 2023 r.

- nr (...) z 28 kwietnia 2023 r.

g) pani (...) – pracownikowi (...)

- nr (...) z 1 lipca 2021 r.

h) pani (...) – pracownikowi (...)

- nr (...) z 16 listopada 2021 r.

i) pani (...) – pracownikowi (...)

- nr (...) z 31 sierpnia 2021 r.

j) pani (...) – pracownikowi (...)

- nr (...) z 3 października 2024 r.

k) pani (...) – pracownikowi (...) oraz później (...)

- nr (...) z 10 października 2022 r.

- nr (...) z 12 czerwca 2024 r.

k) pani (...) – pracownikowi (...)

- nr (...) z 13 października 2022 r.

- l) pani (...) – pracownikowi (...)
- nr (...) z 24 listopada 2023 r.
- ł) pani (...) – pracownikowi (...)
- nr (...) z 28 października 2021 r.
- nr (...) z 15 listopada 2022 r.
- m) panu (...) – pracownikowi (...)
- nr (...) z 13 marca 2023 r.
- nr (...) z 11 stycznia 2024 r.

Stwierdzono, że w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 5 lutego 2024 r. nie obowiązywała wewnętrzna procedura postępowania Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań – Nowe Miasto w sprawie zasad przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, utraty mocy obowiązującej i monitorowania aktualności upoważnień do podejmowania czynności w imieniu Naczelnika US oraz pełnomocnictw przygotowywanych i wydawanych w Urzędzie Skarbowym Poznań – Nowe Miasto.

Kwestie te były wówczas regulowane przez:

- 1) Zarządzenie Nr 100/2021 (w tym załącznik nr 6) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 7 czerwca 2021 r. w sprawie zasad przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, monitorowania aktualności i utraty mocy obowiązującej upoważnień i pełnomocnictw wydawanych w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz podległych Urzędach woj. wielkopolskiego oraz
- 2) Zarządzenie Nr 119/2023 (uchylające Zarządzenie Nr 100/2021; w tym załącznik nr 8) Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 23 października 2023 r. w sprawie zasad przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, monitorowania aktualności i utraty mocy obowiązującej upoważnień i pełnomocnictw wydawanych w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz podległych Urzędach woj. wielkopolskiego.

6 lutego 2024 r. w kontrolowanym Urzędzie wdrożono Wewnętrzną Procedurę Postępowania nr 6/2024 regulującą zasady przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, utraty mocy obowiązującej i monitorowania aktualności upoważnień do podejmowania czynności w imieniu Naczelnika US oraz pełnomocnictw przygotowywanych i wydawanych w Urzędzie Skarbowym Poznań – Nowe Miasto. Procedura powstała w oparciu o § 10 Zarządzenia Nr 119/2023 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej Poznaniu z 23 października 2023 r.

W toku kontroli Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto przedłożył:

- Rejestr upoważnień i pełnomocnictw w Urzędzie Skarbowym Poznań – Nowe Miasto za okres od 1 stycznia 2023 r. do 22 października 2023 r.
- Rejestr upoważnień i pełnomocnictw w Urzędzie Skarbowym Poznań – Nowe Miasto za okres od 23 października 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.
- Rejestr upoważnień i pełnomocnictw w Urzędzie Skarbowym Poznań – Nowe Miasto za 2024 r.

Stwierdzono, że rejestry były prowadzone przez Referat Wsparcia (SWW), zgodnie z wzorami określonymi zarządzeniami Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Sprawy zaewidencjonowano pod symbolem klasyfikacyjnym JRWA 0130 „Pełnomocnictwa, upoważnienia, uprawnienia, wzory podpisów i podpisy elektroniczne”, zgodnie z Zarządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego rzeczowego wykazu akt w izbach administracji skarbowej, urzędach skarbowych i urzędach celno-skarbowych (Dz. Urz. Min.

Fin. z 30 grudnia 2022 r., poz. 126).

W rejestrach odnotowano m.in.:

- informacje o nadawaniu i cofaniu uprawnień do systemów: ZISAR, SI CeRO,
 - upoważnienie do zastępowania kierownika,
 - upoważnienie do reprezentowania Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto w postępowaniach sądowych i administracyjnych,
 - przeprowadzenia kontroli Kancelarii Komorniczej przy Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda,
- oraz upoważnienia do:
- dokonywania nabycia sprawdzającego, do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego;
 - przetwarzania danych osobowych,
 - przeprowadzenia kontroli dłużnika zajętej wierzytelności.

Natomiast, zgodnie z § 1 ust. 2 Zarządzenia Nr 100/2021 i uchylającego go Zarządzenia Nr 119/2023 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, zarządzenie **nie ma** zastosowania do upoważnień wydawanych:

- 1) do przeprowadzenia czynności kontrolnych,
- 2) do przeprowadzenia audytu,
- 3) do przetwarzania danych osobowych i administrowania nimi,
- 4) w zakresie dostępu do systemów informatycznych,
- 5) w zakresie dostępu do informacji niejawnych,
- 6) do przyjmowania i przechowywania oświadczeń o stanie majątkowym pracowników Izby.

W toku kontroli, w zakresie upoważnień stwierdzono następujące błędy:

1) Błędy w rejestracji:

- rejestry upoważnień za 2023 r. nie zawierają kompletnej numeracji z uwagi na niewykorzystanie wszystkich numerów. Rejestry nie zawierają wpisów pod pozycjami nr 29, 33, 122, 201, 214, 231, 266. Pod tymi pozycjami w rejestrze znajduje się informacja o tym, że ww. numery spraw nie zostały wykorzystane.

Wyjaśniając powyższe, pismem z 9 września 2025 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto wskazał, że niewypełnione pozycje nr 29, 33, 122, 201, 214, 231, 266 w rejestrach upoważnień i pełnomocnictw w 2023 r. są wynikiem nadania przez pracownika komórki wsparcia (SWW), na prośbę kierowników komórek organizacyjnych, numeru upoważnienia, a następnie odstąpienia przez kierowników od sporządzenia upoważnienia dla pracowników.

Jako najczęstsze przyczyny odstąpienia od sporządzenia dokumentu wskazano: m.in. rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem i długotrwałą nieobecność pracownika. Wprowadzona w 2024 r. Procedura nr 6/2024 zmieniła kolejność tego procesu, wskutek czego pracownik komórki wsparcia obecnie nadaje numer upoważnienia, dopiero gdy dokument jest podpisany przez Naczelnika Urzędu. Tym samym w rejestrze upoważnień i pełnomocnictw nie pojawiają się niewypełnione pozycje.

- rejestr upoważnień za okres od 1 stycznia 2023 r. do 22 października 2023 r. zawiera błędny zapis świadczący o wykorzystaniu tego samego numeru dla dwóch upoważnień wydanych dwóm różnym osobom

Z ww. rejestru wynika, że numer 3022-SWW.0130.116.2023.1 został użyty dwukrotnie – do zarejestrowania upoważnienia pani(...)(pracownika (...)) i pani (...) (pracownika (...)). Nie

zweryfikowano ww. upoważnień z uwagi na fakt, że wskazani pracownicy nie są powiązani z komórkami objętymi kontrolą.

Wyjaśniając powyższe, Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto wskazał, że dwukrotne ujęcie w rejestrze za okres od 1 stycznia 2023 r. do 22 października 2023 r. numeru 3022-SWW.0130.116.2023.1 wynika z nieumyślnej omyłki pisarskiej pracownika komórki wsparcia. Na oryginałach upoważnień zachowana jest prawidłowa numeracja. Błędy w rejestrze upoważnień i pełnomocnictw zostały skorygowane.

- ujęcie w rejestrach pod symbolem klasyfikacyjnym JRWA 0130 upoważnień, które nie podlegają ewidencji w tym rejestrze

W myśl, odpowiednio: § 13 Zarządzenia Nr 100/2021 i § 10 Zarządzenia Nr 119/2023 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu główne zasady przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, monitorowania aktualności i utraty mocy obowiązującej upoważnień do podejmowania czynności w imieniu Naczelnika US i Naczelnika WUCS oraz pełnomocnictw przygotowywanych i wydawanych w podległych Urzędach określa załącznik odpowiednio nr 6 i nr 8 do ww. Zarządzeń. W myśl § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. załączników - procedura nie ma zastosowania, z wyjątkiem zapisów zawartych w § 6: do upoważnień, o których mowa w § 1 ust. 2 ww. zarządzeń oraz do upoważnień w zakresie realizowanych czynności w ramach prowadzonych kontroli podatkowych, spraw karnych skarbowych, z wyłączeniem upoważnień do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego i postępowań egzekucyjnych.

Czynności nadania i odbierania uprawnień do systemów ZISAR, SI CeRO oraz upoważnień do przetwarzania danych osobowych, do kontroli dłużnika zajętej wierzytelności zostały zarejestrowane nieprawidłowo pod ww. symbolem JRWA, co jest niezgodne z § 1 ust. 2 zarządzenia Nr 100/2021 i uchylającego go zarządzenia Nr 119/2023 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz przepisami Wewnętrznej Procedury Postępowania NUS Poznań - Nowe Miasto Nr 6/2024.

Wyjaśniając powyższe, Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto wskazał, że powodem ujęcia w rejestrach upoważnień i pełnomocnictw pod symbolem klasyfikacyjnym JRWA 0130 upoważnień m.in.: nadających i odbierających uprawnienia do systemów ZISAR, SI CeRO, do przetwarzania danych osobowych, do kontroli dłużnika zajętej wierzytelności, była chęć zachowania chronologii i tym samym ciągłości w numeracji nadawanych upoważnień w prowadzonym rejestrze upoważnień i pełnomocnictw. Aby uniknąć podobnej sytuacji w przyszłości, organ zobowiązał się do wdrożenia od 1 stycznia 2026 r. nowej wewnętrznej procedury postępowania, zgodnie z którą upoważnienia do czynności wskazanych w ww. ppkt a) do d) będą wydawane i rejestrowane w odrębnym rejestrze.

2) sporządzenie części upoważnień, bez podania w ich treści podstawy prawnej - dotyczy upoważnień udzielonych pracownikom:

- pani (...) (nr (...) z 12 czerwca 2024 r.),
- pani (...) (nr (...) z 12 września 2024 r.),
- pani (...) (nr (...) z 12 września 2024 r.),
- pani (...) (nr (...) z 3 października 2024 r.),
- pani (...) (nr (...) z 12 czerwca 2024 r.),
- pani (...) (nr (...) z 24 listopada 2023 r.),

- pani (...) (nr (...) z 8 grudnia 2023 r.),
- panu (...) (nr (...) z 11 stycznia 2024 r.),

Wyjaśniając powyższe Naczelnik wskazał, że brak podstawy prawnej wynika wprost ze wzoru upoważnienia stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 119/2023 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 23 października 2023 r. w sprawie zasad przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, monitorowania aktualności i utraty mocy obowiązującej upoważnień i pełnomocnictw wydawanych w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz podległych Urzędach woj. wielkopolskiego.

Z uwagi na to, że w załączniku nr 1 do tego zarządzenia Dyrektor wprowadził dowolność w wyborze wersji upoważnienia, Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto przyjął wersję nr 1, jako obowiązującą w urzędzie.

Odnosząc się do wyjaśnień Naczelnika, wskazującego na możliwość dokonania wyboru jednej z dwu wersji upoważnienia wynikającego z załącznika do zarządzenia, należy zaznaczyć, że celem podania przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu dwóch wzorów upoważnienia do wykorzystania było wskazanie wzoru upoważnienia dla czynności niewymagających oparcia w podstawie prawnej (np. w sytuacji wydawania upoważnienia do kierowania konkretnym samochodem) oraz wzoru upoważnienia dla czynności wymagających umocowania w przepisach prawa (np. do podpisywania dokumentów - podstawę tę daje bezpośrednio art. 143 ustawy O.p. i regulaminy wewnętrzne jednostek).

Zatem stwierdzić należy, że ww. upoważnienia zostały sporządzone na niewłaściwym wzorze.

3) sporządzenie części upoważnień przy wykorzystaniu nieaktualnej podstawy prawnej, tj. art. 143 § 1a ustawy O.p., który został uchylony z dniem 5 października 2020 r. ustawą z dnia 18 listopada 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2320 ze zm. z Dz.U. z 2021 r. poz. 1135), w efekcie czego na dzień wydania tych upoważnień wskazany w nim przepis art. 143 § 1a O.p. nie istniał. Powyższe dotyczy upoważnień wydanych dla:

- pani (...) (nr (...) z 10 lutego 2022 r.),
- pani (...) (nr (...) z 24 lutego 2022 r.),
- pani (...) (nr (...) z 8 lutego 2022 r.),
- pani (...) (nr (...) z 16 listopada 2021 r.),
- pani (...) (nr (...) z 31 sierpnia 2021 r.).

Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto wyjaśnił, że powyższe upoważnienia zostały wydane na podstawie uchylonego przepisu art. 143 § 1a ustawy O.p., co wynikało z niedopatrzenia i zostało usunięte poprzez wydanie nowych upoważnień z aktualną podstawą prawną, według wzoru określonego w Procedurze.

V. Uprawnienia do systemów informatycznych Urzędu

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- uprawnienia nadawane i odbierane są zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego,
- uprawnienia nadawane są zgodnie z zakresem obowiązków pracownika.

W toku kontroli zweryfikowano zakres uprawnień pracowników w dostępie do systemów informatycznych Urzędu i nie stwierdzono nadużyć w tym zakresie.

Nadane uprawnienia są zgodne z realizowanymi zadaniami. Ze względu na charakter pracy m.in. obsługę klienta i przeprowadzanie czynności sprawdzających oraz prowadzenie postępowań podatkowych, pracownikom nadano uprawnienia do różnych systemów (różnym pracownikom w różnym zakresie odpowiadającym charakterowi wykonywanych zadań). Poza Poltax Plus są to uprawnienia do systemów WRO-SYSTEM, ZisarPlus, SeRCe, BPS, SZD, EUREKA, JPK_LUNETKA, KARTA2, NBE, VAT REFUND, VIES, e-ORUS, RWDW (WIS), e-Rezerwacja. Osoby realizujące zadania z obszaru czynności sprawdzających i postępowań podatkowych przede wszystkim posiadają uprawnienia do SSP, CBDiW oraz CRCM. Od końca maja 2022 r. pracownicy KAS w Centralnym Systemie Zarządzania Uprawnieniami i Uwierzytelniania Użytkowników mają przyznawane tzw. role, wymagane w związku z wykonywanymi obowiązkami.

Na podstawie pozyskanych raportów stwierdzono, że w US Poznań-Nowe Miasto: 7 grudnia 2023 r. zweryfikowane zostały posiadane uprawnienia kierownika działu SKA, 2 lutego 2024 r. uprawnienia zastępców naczelnika i osoby zastępującej kierownika SKA, 21 marca 2024 r. kierownika komórki SKA-1, 7 marca 2024 r. osoby zastępującej kierownika SPM. W tych dniach odebrano ww. dostęp do systemów, z których korzystanie nie było uzasadnione zleconymi i wykonywanymi zgodnie z zakresem obowiązków zadaniami.

W Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu i podległych urzędach obowiązkowe jest przeprowadzanie kontroli (minimum raz na pół roku) przez kierujących komórkami w zakresie przydzielania uprawnień do systemów informatycznych i nadanych upoważnień. Powyższe wynika z § 10 Zarządzenia Nr 127/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 28 września 2018 r. w sprawie wykorzystania systemu Qasystent do realizacji procesu zarządzania uprawnieniami do systemów informatycznych funkcjonujących w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu i podległych urzędach, zmienionego Zarządzeniem Nr 58/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 27 maja 2019 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie wykorzystania systemu Qasystent do realizacji procesu zarządzania uprawnieniami do systemów informatycznych funkcjonujących w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu i podległych urzędach.

Przekazane do zweryfikowania dokumenty potwierdziły fakt przeprowadzania kontroli funkcjonalnej w tym zakresie w terminach wymaganych zarządzeniem, tj. po jednej kontroli w każdym półroczu. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o Zarządzenie Nr 250/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 30 grudnia 2022 r. w sprawie Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji i polityk bezpieczeństwa w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz Zasady bezpieczeństwa informacji (dot. nadawania uprawnień) i stwierdzono zastosowanie:

- zasady wiedzy koniecznej (ograniczonego dostępu do informacji), pracownicy posiadają dostęp tylko do tych informacji, które są konieczne do realizacji powierzonych im zadań (różne zadania oznaczają różną wiedzę konieczną do ich wykonania, a tym samym inny profil dostępu),
- zasady potrzeby koniecznej, pracownicy mają zapewniony dostęp tylko do środków przetwarzania informacji (urządzeń teleinformatycznych, systemów, aplikacji), które są im konieczne do wykonania powierzonych im zadań.

VI. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

Nie stwierdzono kontroli zewnętrznych z zakresu „Prawidłowość stosowania przepisów w sprawach z zakresu opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn oraz podatkiem od czynności cywilnoprawnych, w szczególności w sytuacji powołania na darowizny, pożyczki i depozyty nieprawidłowe”.

VII. Informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków

W Zespole Jednostek Skarbowych w Poznaniu na tablicy ogłoszeń znajduje się informacja dotycząca trybu składania petycji, skarg i wniosków oraz informacja dotycząca przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków, co zostało stwierdzone osobiście przez kontrolującą.

[dowód: akta kontroli poz. 28 SZD]

W kontrolowanym obszarze stwierdzono:

1. Nieprawidłowości:

- 1.1 Naruszenie postanowień art. 125, w związku z art. 139 § 1 i 2 ustawy O.p. poprzez przewlekłe prowadzenie postępowań podatkowych w przedmiocie podatku od spadków i darowizn oraz brak dynamiki ww. postępowań,
- 1.2 Naruszenie art. 121 § 1 w związku z art. 155 § 1 i art. 189 § 3 ustawy O.p. poprzez bezpodstawne, kilkukrotne wzywanie strony postępowania do dostarczenia dokumentów niebędących w posiadaniu wzywanej (w sytuacji, gdy wcześniej strona poinformowała organ o braku tych dowodów) oraz bezpodstawne żądanie od strony zlecenia biegłemu sporządzenia tłumaczenia dokumentów nieprzedłożonych przez nią i dokonania opłaty za tę czynność,
- 1.3 Naruszenie art. 138a i art. 138d ustawy O.p. poprzez niedoręczenie pism pełnomocnikowi ogólnemu.

2. Uchybienia:

- 2.1 Kierowanie błędnie sformułowanych zapytań do WUCS w Poznaniu (bez uwzględnienia zapisów wynikających z art. 33 ustawy o KAS, które enumeratywnie wymieniają zakres zadań NUCS – wśród nich nie figurują kontrola podatkowa ani czynności sprawdzające),
- 2.2 Niepełną rejestrację danych w systemach Zisar oraz CBDiW (poprzez nieodnotowanie wszystkich czynności przeprowadzonych przez organ oraz niewprowadzenie wszystkich ustaleń poczynionych w toku czynności sprawdzających prowadzonych w zakresie nieujawnionych źródeł przychodów),
- 2.3 Ustalenie i wskazanie w uzasadnieniu postanowienia o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy nieprawidłowej daty wpływu deklaracji do Urzędu,
- 2.4 Opieszałość w przekazywaniu informacji z komórki SKA do referatu SPM o powołaniu się podatnika na darowiznę,
- 2.5 Brak kompletnej numeracji w rejestrach upoważnień za 2023 r. - brak ciągłości numeracji z uwagi na niewykorzystanie wszystkich numerów,
- 2.6 Błędny wpis w rejestrze upoważnień za okres od 1 stycznia 2023 r. do 22 października 2023 r. sugerujący dwukrotne wykorzystanie tego samego numeru (3022-SWW.0130.116.2023.1) w upoważnieniach wydanych dwóm różnym osobom,
- 2.7 Bezpodstawne ujęcie w rejestrach upoważnień i pełnomocnictw pod symbolem klasyfikacyjnym JRWA 0130 upoważnień nadających i odbierających uprawnienia do systemów

ZISAR, SI CeRO, do przetwarzania danych osobowych, do kontroli dłużnika zajętej wierzytelności,

2.7 Sporządzenie części upoważnień bez podania w ich treści podstawy prawnej,

2.8 Powołanie się w części upoważnień na podstawę prawną: art. 143 § 1a O.p., który został uchylony przed dniem wystawienia dokumentu.

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego
Naczelnik Urzędu Skarbowego Poznań-Nowe Miasto nie wniósł zastrzeżeń do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego.
Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca: 1.1 Stworzyć system zapewniający sprawne i terminowe prowadzenie postępowań podatkowych w przedmiocie podatku od spadków i darowizn, zgodnie z art. 125 i art. 139 § 1 i 2 ustawy O.p. 1.2 Wzywać podatników wyłącznie w przypadku, gdy istnieją ku temu podstawy prawne i faktyczne – przestrzegać zasady wyrażonej w art. 121 § 1 w związku z art. 155 § 1 i art. 189 § 3 ustawy O.p. 1.3 Respektować prawo strony do działania przez pełnomocnika - działać w zgodzie z przepisami art. 138a i art. 138d ustawy O.p., w tym doręczać pisma umocowanemu pełnomocnikowi. 2.1 Formułować prawidłowo zapytania do WUCS w Poznaniu (a także innych jednostek), mając na uwadze zakres działania adresata. 2.2 Odnotowywać w pełni w systemach Zisar oraz CBDiW istotne ustalenia i wszystkie czynności przeprowadzane przez organ w ramach prowadzonych czynności sprawdzających, w tym dot. nieujawnionych źródeł przychodów. 2.3 Pouczyć pracowników, aby prawidłowo wskazywali datę wpływu dokumentów do Urzędu. 2.4 Przekazywać na bieżąco i bez zbędnej zwłoki informacje do referatu SPM w sytuacji powołania się podatnika na darowizny, pożyczki i depozyty nieprawidłowe. 2.5 Rejestrować starannie upoważnienia w rejestrach upoważnień zachowując ciągłość numeracji. 2.6 Numerować prawidłowo upoważnienia - unikać sytuacji powtórnego wykorzystania tego samego numeru podczas wystawiania upoważnień różnym osobom. 2.7 Nie zamieszczać w rejestrach upoważnień i pełnomocnictw pod symbolem klasyfikacyjnym JRWA 0130 upoważnień niemieszczących się w tej klasyfikacji. 2.8 Wskazywać w dokumencie upoważnienia podstawę prawną każdorazowo, gdy istnieje podstawa prawna do udzielenia upoważnienia. 2.9 Zweryfikować obecnie obowiązujące upoważnienia pod kątem powołania w nich nieaktualnej podstawy prawnej (np. art. 143 § 1a O.p.) i wyeliminować z obrotu prawnego wadliwe upoważnienia. 2.10 Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych

oraz przekazać informację o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.
Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości
Pouczenie
Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym przed 6 września 2025 r., od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Termin złożenia informacji
W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.
PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu Maciej Młodzikowski (podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)
Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Korespondencję otrzymują

1. Adresat - elektronicznie
2. aa

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną

1. Z-ca DIAS – Arkadiusz Radziejewski
2. Z-ca DIAS – Paweł Siuda
3. Z-ca DIAS – Robert Stangret
4. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński
5. Z-ca DIAS – Agata Wciórka
6. Referat Nadzoru nad Orzecznictwem (ION)
7. Dział Wsparcia Zarządzania (IWZ)